

جشنواره شیره پزی مانیزان ۱۱ ساله شد

شیره پزی مانیزان مسیر طلایی گردشگری

آیین سنتی شیره پزی مانیزان با قدمتی طولانی سال ۱۳۹۰ ثبت ملی و در زیر سایه کرونا این جشنواره ۱۱ ساله شد.

به گزارش سایت خبری پرسون؛ آیین شیره‌پزی حدود هفت قرن است که در روستاهای درّه جوزه ملایر به‌ویژه روستای هدف گردشگری «مانیزان» قدمت دارد و زنان دوشادوش مردان در برداشت انگور و تهیه شیر و دیگر فرآورده‌های آن مشارکت می‌کنند؛ آیینی که به دوشاب‌پزان معروف بوده و در گذشته پُر طمطراق برگزار می‌شد تا به امروز که در قد و قامت جشنواره ملی برگزار می‌شود.

در مدح این آیین کهن ملی باید گفت که هنرمندان با اجرای رقص‌های محلی، پوشیدن لباس‌های سنتی و اجرای نمایش‌های بومی با لهجه‌های بومی حال و هوای خاصی به آیین شیره‌پزی می‌دهند و از شعر، ادبیان، مشاهیر ادب، فرهنگ و هنر و افراد فرهیخته در این آیین دعوت می‌شود و شعرا و نوازندگان با اجرای موسیقی سنگ تمام می‌گذارند.

با این قدمت طولانی، آیین سنتی شیره‌پزی مانیزان سال ۱۳۹۰ ثبت ملی شد تا به عنوان یکی از میراث‌های ناملموس ایران مسیر همواره گردشگری کشاورزی باشد؛ رویدادی مهم که پس از جهانی شدن نظام تولید انگور درّه جوزان ملایر در سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی ملل متحد (فاو) یک ضلع گردشگری استان همدان به شمار می‌رود و هر ساله همزمان با هفته گردشگری از پنجم تا ۱۲ مهرماه گردشگران زیادی را به منطقه انگورخیز ملایر می‌کشاند.

از آنجا که ملایر یکی از کهن‌ترین میراث معنوی استان همدان را در پیشانی خود حک کرده است، دست‌اندرکاران میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری بر آن شدند تا جشنواره‌ای به بلندای فرهنگ و سنت دیرین این آب و خاک برگزار کنند و در این راستا از سال ۸۹ سور و سات نخستین جشنواره ملی شیره‌پزی سنتی مانیزان برپا شد تا به امروز که این آیین ۱۱ ساله شده است.

اما شیره انگوری که در شهر جهانی انگور به روش کاملاً سنتی تولید می‌شود، در هیچ جای ایران و جهان نظیر ندارد، این برند مختص شیره‌پزان ملایر است که آنان را در این سنت دیرینه یک‌تاز کرده است، هنری که می‌تواند در صنعت گردشگری صاحب جایگاه شود.

آیین شیره‌پزی مانیزان زیر سایه کرونا

اما امسال آیین شیره‌پزی سنتی مانیزان زیر سایه کرونا متفاوت با سال‌های گذشته است. اینجا هم سلامت مردم بر هر سنت و آیینی ترجیح داده شد و دست‌اندرکاران شهر جهانی انگور بر آن شدند تا این آیین ملی را به دلیل همزمانی آن با ماه صفر و وضعیت نامساعد شیوع ویروس کرونا برگزار نکنند و در نهایت میهمان ناخوانده کرونا، این بخش اثرگذار از گردشگری را نیز بی‌نصیب نگذاشت و علاقه‌مندان این آیین ملی و کهن را خانه‌نشین کرد.

در این وادی خبری از موسیقی سنتی و محلی، ساز و دهل، رقص محلی، طبّ‌کشی، نمایش خیابانی، بازارچه عرضه انواع مشتقات انگور و سوغات روستا، کارگاه پخت شیره انگور و انواع آش‌های محلی نبود، گرچه سه سالی است به حرمت ماه محرم و صفر و همزمانی این جشنواره با ایام عزاداری سرور و سالار شهیدان، نمایش آیینی تعزیه، نقالی از شاهنامه فردوسی و شعرخوانی جایگزین این سور و سات‌ها شده است.

آنچه در این آیین بومی و محلی حائز اهمیت و گفتنی است، برگزاری مسابقه شیره برتر انگور است که همه ساله در پایان جشنواره شیره‌پزی مانیزان این سنت نیز به جای آورده می‌شود و جزء جدایی‌ناپذیر این جشنواره ملی بشمار می‌رود که امسال با وجود لغو آیین شیره‌پزی سنتی مانیزان، شهر جهانی انگور شیره‌پزان برتر خود را شناخت و باغ نمونه گردشگری «زمرد» نهم مهر همزمان با هفته گردشگری میزبان این آیین بود.

به دلیل جلوگیری از شیوع ویروس کرونا و البته برای رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی و رعایت پروتکل‌های بهداشتی، مراسم در فضای باز و دلنشین زیر خوشه‌های طلایی انگور در باغ داربستی «محمد غفاری» برگزار شد و ۱۸ نفر از باغداران کهنه‌کار ملایری به نمایندگی از روستاهای درّه جوزان در این آیین شرکت کردند.

همانگونه که جشنواره شیره‌پزی مانیزان با مشارکت مردمی و کمترین هزینه برگزار می‌شد، به گفته رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ملایر این مسابقه نیز با علاقه و اشتیاق وافر باغداران درّه جوزان و با کمترین هزینه برگزار شد.

ابراهیم جلیلی رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ملایر در زمینه این آیین کهن گفت: هر سال در این هفته برنامه‌های مختلفی در سطح استان برگزار می‌شد که مردمی‌ترین آن جشنواره شیره‌پزی مانیزان بود که با حضور پُرشمار گردشگران، اقشار مختلف مردم و مسئولان در این روستا برگزار می‌شد.

وی افزود: این جشنواره هر سال با مشارکت مردم و با کمترین هزینه برگزار می‌شد که بازتاب ملی و جهانی داشت و به جرات می‌توان گفت که برنامه‌ای پُر بیننده‌تر و با بازتاب بالایی همچون شیرپزی مانیزان در این شهرستان نبود که امسال به خاطر شیوع ویروس کرونا برگزار نشد.

جلیلی خاطرنشان کرد: برنامه محدود و مختصری را با محوریت روستاهای درّه جوزان و تحت عنوان یازدهمین مسابقه انتخاب شیر برتر انگور در باغ نمونه گردشگری «زمرد» برگزار کردیم.

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ملایر ادامه داد: در این راستا به دهیاران و شورای اسلامی روستاهای درّه جوزان تاکید شد که یک یا ۲ نفر از بهترین افراد در پخت شیرپزی را از روستای خود معرفی کنند تا مسابقه‌ای بین آنها برگزار و نفرات اول تا سوم مشخص شوند.

وی هدف از اجرای این مسابقه را ارائه گزارش مناسب به وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و بازتاب خوب و زنده بودن این آیین عنوان کرد و افزود: این‌گونه مراسم‌ها بیشتر به صورت وبینار برگزار می‌شود، اما ما این مراسم را به خاطر رعایت فاصله‌گذاری اجتماعی در فضای باز و به صورت محدود برگزار کردیم.

جلیلی با بیان اینکه با ثبت این آیین در آثار ناملموس و ثبت جهانی انگور درّه جوزان ملایر اتفاقات خوبی در حوزه گردشگری این شهرستان رخ داد اظهار داشت: شیرپزی مانیزان و مسابقه شیر برتر انگور یک برنامه مردمی است و باید همیشه زنده باشد.

وی ادامه داد: جشنواره شیرپزی مانیزان یک آیین ملی است که بازتاب جهانی پیدا کرده است و هر سال اعتباراتی برای مهیا کردن زیرساخت‌های لازم برای میزبانی از گردشگران هزینه می‌شود.

جلیلی ایجاد فضای کسب و کار جدید برای عرضه محصولات، سوغات و فرآورده‌های انگور، نمایش آداب و سنن، معرفی جاذبه‌ها و ظرفیت‌های منطقه، زنده نگه داشتن این آیین، ایجاد فرصت شغلی و افزایش درآمد برای ساکنان روستاهای درّه جوزان را از جمله فواید آیین شیرپزی سنتی مانیزان عنوان کرد.

وی بیان کرد: به دلیل شیوع ویروس کرونا و شرایط نامساعد این بیماری، علاوه بر لغو این جشنواره، اهالی روستای مانیزان تمایلی به برپایی بازارچه فروش شیر انگور، سوغات و فرآورده‌های انگور نداشتند.

منبع: ایرنا